

VII. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP.

1913. 48. szám.

Budapest, november 30.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre - - 12 korona
Félévre - - - - 6 korona
Negyedévre - - 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Égész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL,
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Erdők portyázása.

Irta: S. százados.

(Vége.)

Ha erdőben orvvadászra bukkanna a járőr, a felé lehetőleg két oldalról kell olyképen közeledni, hogy míg az egyik csendőr czélbavett fegyverrel fa mögött állva vigyáz az orvvadász mozdulataira, addig a másik egy más irányból, fától-fáig húzódva, készen tartott fegyverrel közeledik feléje. Mibelyt pedig az orvvadász ez utóbbi felé fordul, akkor meg ez áll meg, fegyverét czélba veszi, s a másik csendőr kezd közeledni az orvvadász felé.

Határszájelen, a hol az erdőn sok csempészút húzódik végig, alkalmas pontokon lesállást kell tartani. Ezen helyeken ügyelendő meg a csempészek és kivándorlók közeledése. Ilyen lesállások még éjjel is tartandók, mivel a vezetők kalauzolta kivándorlók és az utakat kitűnően ismerő csempészek ekkor mernek leginkább a rájuk nézve kockázatos határvonalakon átkelni. A járőr a rajtaütést el ne hirtelenkedje, s ha többen vannak a főkolompókra, kivándorlóknál a vezetőkre vesse magát. Vezető nélkül könnyű lesz összefogdosni a többi, még akkor is, ha valamennyien a szélrózsa irányában is szaladnak szerte. Egy járőr a sötétben szétszaladt kivándorlókat úgy fogdosta össze, hogy jó idő múlva az erdőben rájuk hivogatólag kiabálni kezdett. A jóhiszeműleg visszatért menekülők vesztükre vezetőjüket helyett a járőrre bukkantak, de persze mire tevedésüket észrevették, akkor már késő volt.

Egy másik járőr koromsötét éjjel egy zsineget feszített ki a csempészúton keresztül, s annak egyik végét kezében tartotta, a másik végét egy fához kötötte. Midőn az egyik csempész éjjel a zsinegbe belebotlott, akkor már ő is ott termett, s az illetőt elesípte. Tanácsos a csempészutat koromsötétben száraz galyakkal is behinteni. A galyak recsegése a járőrt mindenesetre jó messzire figyelmeztetni fogja, hogy ott jár valaki.

Éjjel a halló-, nappal a látóérzékére van inkább utalva a csendőr. Földre lapulva a zajt messzebből lehet meghallani. Nappal jó kilátópontok keresendők fel, a honnan egy jó táveső megfigyeshetetlen szolgálatot tesz. Télen az első hó leesésekor legjobban lehet felismerni, hogy melyek a használt mellékutak, s milyen irányból

jönnek oda és milyen irányban térnek le róla a csempészek.

Ha eltévednénk az erdőben, akkor gondoljuk el, hogy melyik világtáj felé esik azon tereptárgy, a melyikhez eljutni akarunk, azután akár a nap után, akár a fák moha szerint határozzuk meg a kérdéses világtájat, s ezen irányban haladjunk szüntelen, míg csak egy járt utra nem akadunk, vagy míg valakivel nem találkozunk, a ki utbaigazít. Akkor is boldogulunk, ha egy egyenes irányt veszünk fel, s attól azután el nem térünk, akár milyen nehézségekkel is kell megküzdelnünk. Medve, hiúz, farkas és egyéb dúvadok ne bántson a csendőr, s csak önvédelem szükségéből használja ellenük fegyverét. Más okból ne löjjön rájuk, mert fegyvereink vadászati czélokra nincsenek berendezve, s a megsebesített fenevadak reátámadva halálra sebesíthetik. Ha pedig egy dúvadot önvédelemből elpusztítana, akkor erről értesítse a vadászterület tulajdonosát, mert a lőtt vad ilyen esetben annak a tulajdonát képezi.

Nyáron gyakran előfordul, hogy a járőr erdőszélen tart nagy pihenőt. Ez azonban nem tanácsos dolog, mert megeshetik, hogy a járőr mindkét tagja elaludván, orvvadászok, vagy gonosztevők lepik meg, s ha egyéb baj nem is, de annyi érheti a járőrt, hogy fegyverét elszedik. Tartsuk csak be a szabályt, s a nagy pihenő helyeül zárt helyet, pl. az erdőor lakását válasszunk.

Ha gonosztevőket, vagy orvvadászokat erdőben keres a járőr, ebben legsikeresebben az erdőor támogathatja, ki a nyomok felismerésében nagy gyakorlattal bír, s a kinek segítségére lehet kutyája is. Ha a keresett személyek kősziklahasadékokba, barlangokba menekültek, nem tanácsos azokba utánuk bemenni, hanem a barlang közelében kell lesállást tartani. Erre a czélra azonban több járőrre van szükség, mert az ilyen lesállás esetleg napokig is eltarthat, már pedig egy járőr több napig figyelemmel őrködni képtelen.

Előfordulhat, hogy a csendőrség oly vasúti vonal biztosítására rendeltetik ki, mely erdőségeken is áthúzódik. Ilyen helyeken a vonalra a járőrök sűrűbben állítandók ki, s a vonat elhaladása előtt a vágányok melletti erdőség alaposan átkutatandó. Vonatrablók, anarchisták, a vonat ellen tervezett merényleteiket legsikeresebben az erdőből intézhetik, ezért a kőfejtők, szén és mészegetők,

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsérelés. — Árjegyzék minden hangszertől külön küldetik.

akik erdőben a vasutvonal mentén dolgoznak, különösen a vonat elhaladásakor szigorúan felügyelendők. Legtanácsosabb ilyen helyeken a munkát ezen időre hatóságilag beszüntettetni. Ha pedig ez nem lehetséges, akkor a figyelem főleg arra irányuljon, hogy nem dolgozik-e ezen munkahelyeken olyan munkás, a ki csak néhány nap előtt jött arra a vidékre, mert lehet, hogy az ilyen épen a merénylet elkövetése végett szegődött munkába, a mi főképen anarchistákról tételezhető fel.

Végül még csak arra akarom a járőrök figyelmét felhívni, hogy az erdőben megtartott hajtóvadászatokon a vadászjegyek ellenőrzése végett ne rontson neki a hajtásnak, mert egyrészt a vadászt a vadászatban akadályozni nem szabad, másrészt, mert a sűrűségben megeshetik vele, hogy vad helyett őt éri a lövés. A járőr ilyen esetben egy észrevétlen helyen várja be, míg a hajtás véget ért, s a vadászok egy helyen összegyűlnek, s csak ekkor lépjen elő és követelje a vadászjegyek előmutatását.

A járőrök eligazodásakor a szolgálat mikénti teljesítésére nézve az őrsparancsnok tartozik az utasításokat és figyelmeztetéseket megadni. Azt hiszem, hogy cikkem gondos átolvasásakor sok olyan körülmény fogja az őrsparancsnok figyelmét megragadni, melyek a járőrök eligazításakor anyagul felhasználhatók.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A harag rossz tanácsadó!

Irta: Máthé Miklós törzsőrmester.

Pirkad, de a rendes, szép rózsaszínű hajnal helyett szokatlan vérvörös szín terül el a keleti égbolton, a melyet szürkés fekete felhőfoszlányok tarkítanak itt-annott.

A kakasok folytonosan, mindig erősebben és sűrűbben kukorékoltak, mintha Csórónfalva községben az ő fizetett kötelességük volna a lakosság felébresztése.

Becker Tóni gazda is, felébredt a szüntelen kukorékolásra s nagy ásítózva kicsoszogott a tornácra. A hajnal szokatlan vörössége pár pillanatra zavarba hozta, azt hitte, valami rendkívüli tüzvész fénye vetődik fel a keleti láthatáron.

Am ökleinek a szemei megdörgölésében megnyilvánuló használata csakhamar felderítette előtte a szokatlan vörösség jelentőségét s eszébe jutván a Csizió jóslata is, hogy: oreggeli veres ég esőt jelent vagy szeleket! Konstatálta, hogy valamely rendkívüli eseményre, esetleg nagy viharra van kilátás, a mi — június 12-ike lévén — nem is volt alaptalan jóskásnak tekinthető.

Ezek megállapítása közben az utczai kerítésig sétált Tóni gazda, hogy az utczára kitekintsen. Még ugyan csendes volt az utczá, változás sem történt rajta este

óta semmi, de hát ez már rendes szokása a falusi embernek.

Első pillanatra Tóni gazda se látott semmi különösöt, de mikor a vérvörös felbőzét után a földet is vizsgálódás tárgyává tette, egy fekvő alakot vett észre a kapusarok közelében a járda szélén.

— Ejnye, ejnye, ki lehet ez a semmirekellő, a ki ebben a nagy dologidőben így leissza magát! — dörmögé Tóni gazda ékes sváb nyelvezettel: de mert a földön heverőnek sem szuszogását, sem hortyogását nem hallotta, sem mozdulatait észre nem vette, a kíváncsiság csakhamar kibajította az utczára.

Itt azonban olyan meglepés várt a különben nyugodt természetű Tóni gazdára, a melytől szinte földbe gyökereztek a lábai. Mert nem berugott embert talált ott, hanem egy kihült hullát nagy vértócsában fekvő, a mely körülmény és a fej roncsolt állapota alaposabb megtekintés nélkül is teljesen igazolta, hogy bizony az agyon van ütve tökéletesen.

Erre már olyat rikkantolt Tóni gazda, hogy nemesak a saját házanépe, hanem a szomszédok is az utczára rohantak s körülvén, megtekintvén a hullát, csakhamar megállapították, hogy az nem más, mint Fröh-wirth Mihály ottani lakos.

Igy adta elő a hulla felfedezése történetét Tóni gazda Czelter Mihály őrmester előtt, a ki már a kora dél-előtti órákban megjelent Csórónfalván a tettes kinyomozása végett.

A hullanézők ugyanis, mikor már jól kibámulták magukat a nem mindennapi látványosságon, értesítették a községi előjáróságot, ezek pedig a helybeli orvost s mikor így hivatalosan is megállapították, hogy bűncselekmény forog fenn, küldöncz útján azonnal értesítették az illetékes lakompaki őrsöt a rémes esetről, a honnan Czelter Mihály őrmester, Horváth István és Major Rezső csendőrökkel késedelem nélkül a helyszínére sietett.

Az előjáróság ezalatt, hogy hivatalosan kötelességének mindenben eleget tegyen, felzavartatta a már nyugvóra tért két éjjeliőrt s egy-egy féldeczi pálinkával kárpótolván őket a félbeszakított hajnali álomért, erősen rájokparancsoltak, hogy a hullához, a melyet egy ócska ponyvával letakartak, még hozzátartozóit se engedjék közelíteni, míg csak a helyszínéről való elszállítására hivatalosan engedélyezve nem lesz.

A két ór meg is felelt a kötelességének emberül, mert távol tartotta a hullához közeledőket; eközben azonban ugy eltaposták a hulla körül már a felfedező által is jól eltaposott nyomokat, hogy a különben is száraz földön semmiféle dulakodás vagy egyéb nyomot fel nem fedezhetett Czelter őrmester, a miből a nyomozás valamely irányban való bevezetésére kiindulási pontot nyerhetett volna.

Ha fáj a feje⁷, ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

A gödöllői királyi kastély a belső park felől. — Erdélyi fényképe.

Egyetlen bűnjel egy nagy darab kő volt, a melyről azon körülménynél fogva, hogy be volt fecskendözve vérrrel, sőt agyvezüfatok is voltak rajta, következtethető volt, hogy a hulla fejét azzal ronesolták össze.

Ilyen körülmények mellett azt kellett megállapítani, hogy Fröhvirth Mihály előző este kikkel és hol volt, miként és mikor kerülhetett a jelzett helyre; mert, hogy a tettes azon a helyen végzett áldozatával, azt a nagy vértócsna igazolta; az pedig, hogy az eset körülbelül éjfélután történt, a hulla merevségéből az orvos igyekezett megmagyarázni.

A hulla hozzátartozói csupán annyit tudtak mondani a nyomozó járőrnek, hogy Fröhvirth előző este kilencez óra tájban az olvasókörbe ment s bár szokatlan volt előttük nevezett elmaradása, nem keresték, gondolván, hogy majd csak hazatér.

Az olvasókörben, mint az előkerített tanúk igazolják, éji 11 óra utániig tartózkodott Fröhvirth, néhány ismerősével, az akkor éppen folyamatban volt tagosításról beszélgetve s akkor, miután az ő lakása irányába más nem ment, egyedül indult el hazafelé.

Haragosa, így hozzátartozói, mint ismerősei állítása szerint, nem volt, az olvasókörben se volt összeszólalkozása senkivel s így senki se tudott a legesekélyebb felvilágosítást sem adni arra, hogy hazafelé ment közben ki és miért támadhatta meg az egyébként jómódu embert, mert hogy a nála volt esekély összegű pénze és zsebhárja megvolt, gyanakodni se lehetett arra, hogy rablási szándékából támadták meg s utóttak ugyan.

Abból a körülményből pedig, hogy a hulla felfedezési helye körül lakók semmiféle zajt, segítségért való kiabálást nem hallottak, arra lehetett következtetni, hogy a tettes rövid idő alatt s a nélkül végzett áldozatával, hogy az szót, vagy egyáltalán kiabálhatott volna.

Ezt megerősíteni látszott a hulla benézéssakor felderített azon körülmény is, hogy a gégecsontok összetörve voltak, még pedig — mint az orvosi szakértők állították — kézzel való erős szorítás folytán, mert a markolás nyomai a nyak oldalrészein észlelhetők voltak.

Már mindazokat a tanukat kikérdezte Czeller őrmester, a kik az elhaltal előző estén érintkeztek s a kik hullátja körül legelőször megjelentek, de vallomásuk semmiféle adatot nem nyújtott a tettes kiderítésére. Csupán egy, az eset helyszíne mellett lakó gazda volt még hátra, a ki akkor éjjel 12 óra után Sopronba ment kocsián; ettől remélték még irányító és felderítő adatokat.

Este ez az ember is megérkezett s bemondása alapján, bár személyeket meg nem nevezhetett, mert magát az esetet, sőt a hullát sem látta, mégis sikerült a tettest másnap kideríteni és elfogni.

E tanu ugyanis — mint bemondta — mint az utazni szándékozoknál gyakori, ébron aludt és éjfélután az utazáról zajt hallott s a mint az ablakon kitekintett,

három embert látott az ablaka alatti járdán elhaladni, a kik, a mint beszédjükből kivehető, a tagosításból kifolyólag valami megkínosításról beszélgettek magyarul, a mi csak azért keltette fel a tanu figyelmét, mert a község egész lakossága tösgyökeres sváb lévén, közülök az öregebbek nem igen tudtak magyarul s a kik tudtak, azok is csak akkor beszéltek e nyelven, ha másként magukat meg nem érlethették.

Alig haladt e három egyén 30—40 lépésre, mikor tanu, a ki már elfordult az ablaktól, hogy lefeküdjék, pár szóból álló hangos kiáltást hallott, mire újból az ablakhoz lépett s ekkor látta, hogy abból az irányból, a merre az imént említett három egyén elhaladt, egy gatyás férfi jön sietve visszafelé. Már pillanattal múlva az utóbbi irányból egy erős kiáltást hallott a tanu, de mivel több hang, zaj vagy lármá többé nem volt hallható és sem a gatyás ember nem ment vissza — tanu szerint — elhagyott társai után, sem az utóbbiaknak beszélgetését, vagy a tőlük elvált egyén utáni jövetelét nem észlelte, lefeküdt és sem ekkor, sem elutazásakor nem fordított az eset további fejleményeivel és mert nem abba az irányba kocsizott el, a hol a hulla feküdt, nem látta azt s az esetről is hazaérkezéskor értesült csak.

Nosza lett hajszá a magyarul beszélő emberek után. De csak akkor akadtak a helyes nyomra, mikor a koresmákban kezdtek pihatólózni abban az irányban, hogy fordult-e meg valamelyikben magyar ember, mert hogy a helybeli svábok egymásközt beszéltek volna magyarul, az a legjobb akarat mellett sem volt feltételezhető.

Igy tudták meg, hogy egyik koresmában, aznap este, a tagosítást végző mérnökök magyarajku alkalmazottja borozott két magyarul is beszélő helybeli lakossal, a lak csakugyan abban az időtájban távoztak el a koresmából, mind a hárman együtt, mikor a fentebb említett tanu látta őket.

Hamarosan előkerítették a keresett magyart s ennek bemondása után két társát: Steiner Jánost és sógorát, a kik mindjárt beismerték, hogy csakugyan együtt voltak az utazóban, a hol a hullát reggel megtalálták.

Előadták továbbá, hogy Fröhvirth Mihályval ugyan nem találkoztak, de a mint az uton haludva arról beszélgettek, hogy a tagosítás sok birtokost megkínosít és Steiner haragosan bizonyítgatta, hogy jogtalanul fogták rá, hogy az ő földjéből a tagosítás alkalmával elvett többletet ő a község földjéből szántotta volna el és megjegyezte, hogy majd visszaesimáljuk még azt, nem nagy távolsághól valaki utánok kiáltotta: «majd ez... nek nektek!»

Steiner e szavak hallatára hirtelen visszafordult s e szavak közben: «majd sz... k én neked mindjárt!» őket köszönés nélkül otthagya, visszament, nevezett sógora és a mérnöki alkalmazott pedig továbbhaladtak és Steiner

BUTOR

kézpénzért v. részleltetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KORUT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. : : Telefon 88—89.

BUTOR

A kápolna.

Biedermeier-sarok.

A gödöllői királyi kastélyból.

rel többé nem találkoztak. Steiner János ennek kiegészítésül beismerte aztán, hogy ő mindjárt megismerte a hangjáról, hogy Fröhwrth Mihály az, a ki utának kiáltott; és mivel Fröhwrth is azt állította a község-házánál való megbeszéléskor, hogy az ő — a Steiner — ekeje jól fogott a község földjéből, az ez alapon elvesztett földje miatt a nélkül is haragos lévén, a sertő kiáltás miatt még jobban megharagudott s a mint odaért Fröhwrthhez, minden szó nélkül torokszoradta azt és mérgeiben úgy megeszorította a nyakán, hogy mire eleresztette, Fröhwrth elefelenül zuhant a földre, akkor pedig egy épen kezudgyébe került darab kővel összevarta annak a fejét és azután hazament a nélkül, hogy társait felkérte volna s otthon akkor, vagy másnap társainak az esetről említést tett volna.

Igy aztán kőnapri szorgos nyomozás során kiderült a lakosság körében nagy visszaféltést keltő eset, a melynek következményeként riaszabott bűntudatos tartomány alatt elég ideje volt Steiner Jánosnak gondolkozni azon, hogy bizony a harag rossz tanácsadó...

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Budapest.

Nerezetes jubileumot ült november 17-én Budapest székesfőváros: ekkor töltötte be fennállásának negyvenedik évfordulóját. Ez évforduló alkalmából érdekes visszaemlékezést olvasunk a «Budapesti Hírlap»-ban a főváros akkori állapotáról.

Pest, Buda és Óbuda külön-külön Európa legrégebb városai közül valók, de Budapest, a bárom szabad királyi városból egyesített főváros csak most lép be fennállásának ötödik értizedébe.

Voltaképen csak a legutolsó negyven év alatt mutatott a főváros minden tekintetben nagyarányú fejlődést, mióta Pest városát (szigorúan th-val) irták ezelőtt minden okmányon) mintegy magához ölelte a Duna-jobbparti városokat, a melyek minden tekintetben külön-külön városokat alkottak. Együttes fejlődésről azonban nem igen lehet beszélni a most már egyesült városoknál, mert míg Óbuda azóta úgyszólván ahig fejlődött, Buda (a mostani első és második kerület) szintén a régi arányokat mutatja föl a legutóbb keletkezett Lagymányos kivételével, — addig Pest régen elhagyta a régi bástyákat, lakóinak száma csaknem megháromszorozódott és minden tekintetben világvárosias jellegűt öltött.

A pesti oldalon legkevésbé változott ez idő alatt a szűk batárok köze vont Belváros. Sok régi, görbe utca eltűnt ugyan s ma négy és ötemeletes paloták állnak azokon a helyeken, a hol ezelőtt a dunai halászok ponyvasátorai álltak, azonban nagyjában megmaradt minden a régiiben. Nem érdektelen, hogy a Belváros régi, német nevű utcái tinte magyarosodiak meg az idők folyamán. A mai Erzsébet-tér csak az 1866-iki térképeken szerepel ezzel a névvel. 1817-ben Markt Platz volt a neve; itt tartották a régi bíres pesti vásárokat s a teret földesintés és egymeletes házak szegélyezték. Az 1838-iki árviz

ast a környéket nagyobbrészt rombadöntötte s az árviz után e helyen több új utca keletkezett. Az Erzsébet-tér szűkebbre szorult ez új építkezések következtében s új nevet is kapott: Jahr Markt-Platz lett belőle. Idővel ezt az elnevezést sem találták megfelelőnek és Neuer Markt-Platz-ot csináltak belőle.

A mai Kálvin-tér, a melyet a múlt század elején Heu-Platznak neveztek, a 60-as évek folyamán a Széna-tér nevet kapta. De mert ugyanakkor már Széna-térnek hívták a mai budai Széna-teret is, a Kálvin-templomról Kálvin-térnek neveztek el a teret.

A mai Deák Ferencz-utca a múlt század folyamán a Bruck-Gasse, Grosse Bruck-Gasse és Nagybid-utca neveket viselte.

Miudezekből látható, hogy az utcaneveket azelőtt elég gyakran változtatták. Ennek az volt az oka, hogy Budapestről rendszeres térkép azelőtt nem volt, az utcák nem voltak fölirattal ellátva, sőt a legtöbb utcának neve sem volt. Mikor 1872-ben az egész főváros területét térképezték, meghatározták az utcák nevét is, s mi azután az utcaelnevezéseket állandóbbá tette.

Igy az első, rendszeres térkép, a mely a főváros területéről készült, ma negyven éves. Ez a térkép tiszta képét adja annak a változásnak, a melyen Budapest ez alatt az idő alatt átesett; szinte rendszer nélkül épült, egyes részeiben pedig megmaradt a régiiben.

A mai negyedik kerület területén megszüntek a következő utcák: a Lakatos-utca, Kalap-utca, Iskola-utca, Sobestyén-utca. Helyük ma be van építve. A mai Gizella-tér annak idején Régi-színház-tér volt, az Eskütér Hal-tér volt, a Lövész-utczából Királyi Pál-utca, az Uri-utczából Koronaherceg-utca lett.

A régi Pest Belvárosában már akkor is nagy értéke volt a teleknek, azért ezt a városrészt úgyszólván csak házak alkották, kertek nem igen lehetett találni. Dél felé menve, ott, a hol ma a Vámbáz-körút van (azelőtt Mészáros-utca), kezdődtek a kertek, még pedig konyhakertek. Szorgalmas boltgurok gondoskodtak ezen a helyen arról, hogy a pesti közönséget naponként ellássák a szükséges zöldséggel; ennek a környéknek egyetlen nagyobb épülete a ma is látható Vámbáz volt az akkori Sótéren.

Egyébként ezen a helyen fektettek le az első lóvasúti síneket is, a melyek a mai Rákóczi- és Üllői-útra vezettek, de olágtak a nyugati pályaudvar felé is. Itt találjuk a régi Két-nyul-utczát (ma Lónyai-utca) s a Három-pipa-utczát (ma Erkel- és Pipa-utca). Tovább menve itt volt a mai Knezi- és Tompa-utczák helyén a Fő-utca, a mely elnevezés azért sem volt helyénvalónak mondható, mert a beépített rész magvától már nagyon is távol esett.

Fő-utczákban különben sem volt hiány ebben az időben. A mai Arany János-utczát Fő-útnak hívták, a budai Fő-utca a mai vizvárosi Fő-utca volt s Óbudán a mai Lajos-utczát hívták Fő-utczának. Ez ugyan sok zavart okozott bosszú időn át, de azért minden városrész esőkönnyösen ragaszkodott a maga fő-utczájához.

A Ferenczváros házai délfelé menve, egyre gyérültek. A mai Ludovika táján már nagy homokbuczkák voltak találatok, azon túl pedig lakóházakat nem igen lehetett találni. Itt kezdődtek a «Pestb városi baazonbérés földéke».

A mai Ferenczváros és Józsefváros közt már akkor is végigbúzódott az Üllői-út, azonban a körútnak megnyoma sem volt ebben az időben. A Ferencz-körút

Valódi tajtékpipák, szipkák

valamint az összes dohányzó-eszközök legjobb minőségben és legolcsóbban kaphatók

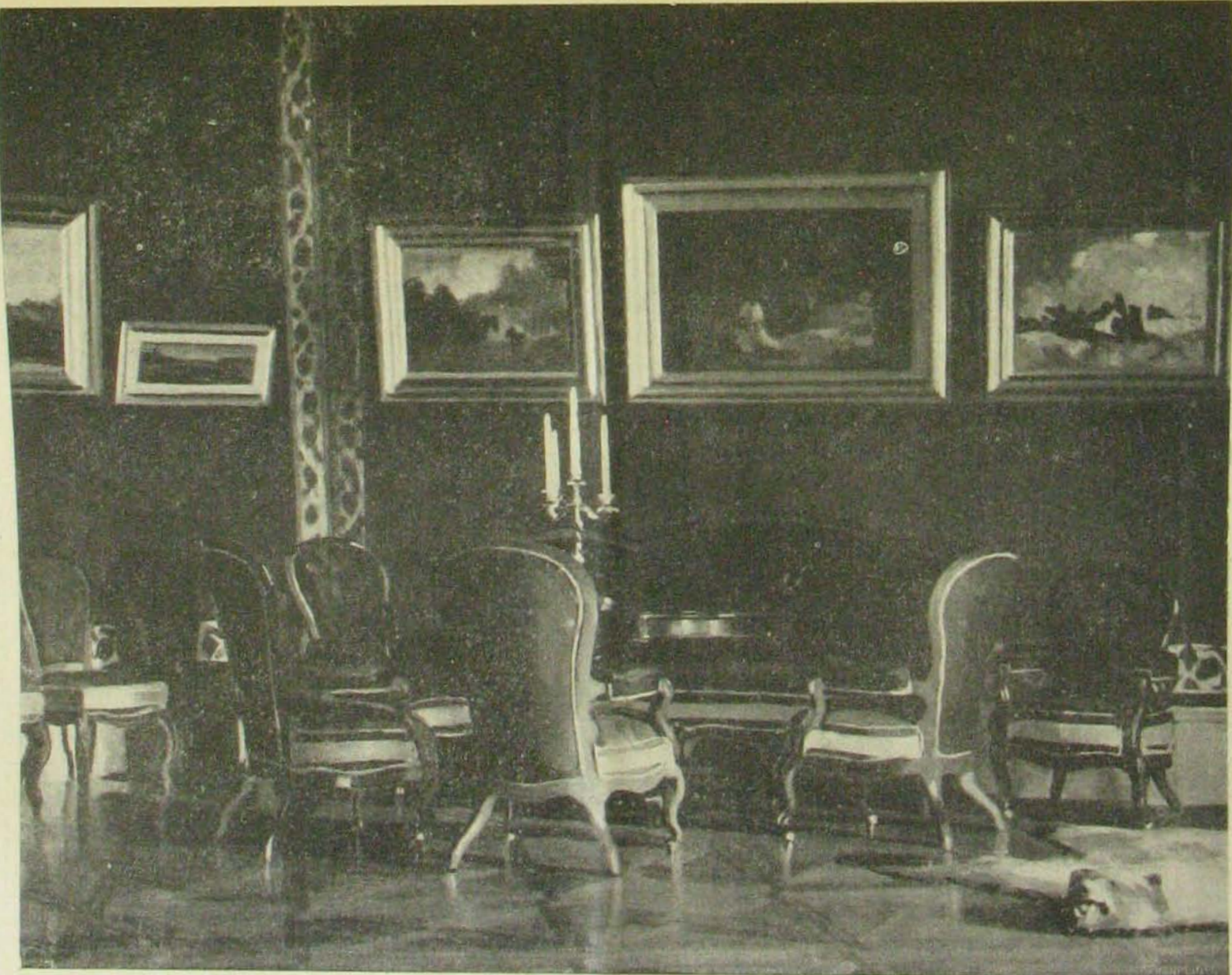

SCHWARTZ FÜLÖP UTÓDÁNÁL,

Szegeden, Károly-utca 6. — Alapítva 1866-ban.

Csendőrség részére előnyös részletfizetési kedvezmény! Elvándra képes árjegyzékkel valamint éreteknek választékkal szolgál.

A gödöllői királyi kastélyból. — Szalon. (Zádor István festményei.)

helyén a keskeny Malom-utca húzódott meg, míg a József-körút helyén a teljesen eltűnt Sárolyzó-utczát találjuk.

A józsefvárosi utczák közül a következő változások érdemesek említésre: Türellem-utca (ma Kisfaludy-utca), Zsák-utca (ma Hunyadi utca), Stáció-utca (ma Baross-utca), Szőlő hegy utca (ma Madách-utca), Bodzafa-utca (ma Rókk Szilárd-utca), Serléskereskedő-utca (ma Népszínház utca). Ez utóbbinak különben csak az egyik oldalán voltak házak. A Kerepesi út felé eső részét üres háztelkek és gyümölcsösökterek határolták.

A mai Eszterházy-utca a ve Öt-pacsirta-utca volt akkorában e a vele párhuzamosan haladó Szentkirályi-utczát Ösz-utczának bívták.

A Rókus-kórház alkotta negyven év előtt a Jakovt rész határát. A mai Erzsébet-körúttól kifelé menve mind-egyre gyakoribbak voltak az üres telkek vagy yesteményes kertek s a keleti pályaudvar környékének posztháiban a vízmadarak azazt puffantották le a kiránduló pesti nimródok. Minthogy a várn a mai Baross-téren állott, az azonkívül eső részt már teljesen külterületnek tekintették.

Az Erzsébetváros nagy kiterjedésű területén még igen szétszórva találjuk a házakat. A Szövetség-utca volt csak kivétel e tekintetben, annak ki volt építve mind a két oldala, bizonyára azért, mert ott nagyon olcsón lehetett a telkeket megszerezni.

Megtaláljuk egyébként a nyomát ezen a helyen a ma Csányi-utczának (akkor Kismező-utca), Klauzál térnek (István-ter), Kazinczy utczánál (Kis-és Nagykereszt-utczák), Halló utczának (Feketesas-utca), Dob-utczának (akkor Három dob-utca).

A folsoroltakból látható, hogy az utca elnevezéseknél gyakran alkalmazták számneveket. Igen gyakori a 3-as szám, de ög minden számot használtak. A Terézvárosban találjuk a Három-bárány-utczát (ma Podmaniczky-utca), Két-szár-utczát (ma Szív-utca), Három-szár-utczát (ma Dessewffy-utca), Három-mozsár-utczát (ma Mozsár-utca) stb. A Teréz-körútat azonban hiába kerestük volna abban az időben, mert csak a keskeny Vas-utczát találtuk volna a helyén és csak egy kisebb részében. Azonban nem sok nyomát látjuk a mai Andrassy-útnak sem. Több apró utca helyén létesült a mai pompás Andrassy-út s elsöpörte az egykori Két-szarocsen-, Kiskét-szerocsen és Könyök-utczákat. Az Operaház helyét a Hermina-tér foglalta el, a melybe beletorkollott az egykori Retek-utca (ma Révay-utca).

A Váci-körútnak abban az időben Váci-út volt a neve s egyike volt Pest legforgalmasabb utczáinak. A Váci-körút és a Duna közt meghúzódó területen alig található néhány teljesen kiépített utca; leginkább a mai Arany János-utca (akkor Fő-út) környékén voltak házak. Ez a hely volt azonban a árak és raktárak helye is s ennek tulajdonítható az, hogy még később is ezen a környéken volt a legtöbb gyár és malom a pesti oldalon.

Ott, a hol ma pezsgő élet folyik, a Lipót-körút mindkét oldalán, az üres telkek végtelennek látszó láncolata húzódott meg ezeltől negyven évvel. Nemesak a Lipótvárosban volt ez így, de az Erzsébetvárosban, Terézvárosban és Józsefvárosban is. Ezek az üres telkek az évek folyamán eltűntek, nagy paloták emelkedtek a helyükön s az egykori szétáradó, nehéz időket átélő Pest, Buda és Óbuda szabad királyi városok helyén felépült a mai egységes székesfőváros: Budapest.

KÉPEINKHEZ

Tóth József járásőrmester.

Kitüntetett esendőraltiszt.

Tóth József II. m. kir. III. számú esendőrkerülőheli járásőrmester, hosszú és kitűnő szolgálatai Legfelsőbb elismerésül, a koronás ezüst érdemkereszttel lett kitüntetve. A királyi elismerés e látható jelével folyó évi november hó 6-án gróf Csaky Zsigmond őrnagy. beosztott törzsiszt díszítette fel a járásőrmestert a budapesti esendőrlaktanyában, s hol is a törzsbeli tiszti- és altisztkar jelenlétében tartott rövid beszéd kíséretében az érdemkeresztet a kitüntetett mellére tűzvé, őt továbbhi buzgó és kötelességű szolgálatra, a jelenlevőket pedig hasonló jó példával eljáró szolgálati tevékenységre buzdította, mire az ünnepély, a kitüntetett irányában való szerencsés kívánatok általános kifejezése mellett, véget ért.

A kitüntetett járásőrmester urezképét a jelen számban bemutatjuk.

A gödöllői királyi kastélyból.

A további képeken a gödöllői királyi kastélyt s annak egyes külön részleteit mutatjuk be olvasóinknak.

A francia stílusú kastélyt Grassalkovich herceg építtette 1740-ben, a ki akkor e kastélyhoz tartozó mintegy 22,000 hold uradalmi birtoknak és nagy darab vadászterületnek tulajdonosa volt. E család azonban teljesen kihaltván, a magyar nemzet, az 1807-iki királyi koronázás alkalmából, úgy a kastélyt, mint a hozzá tartozó említett birtokot, mintegy három millió koronáért megvette s a koronázási ajándékkal az uralkodó birtokká iralta.

Attól az időtől fogva, évtizedeken át, gyakran tartózkodott a királyi család a gödöllői kastélyban a császfelől

vadászati évad idején valóságos vendégjárás is volt a fejedelmi birtokon, a mennyiben királyunknak fejedelmi vadászbarátai és a magyar arisztokrácia számos tagja rendszeren résztvettek a napokig tartó híres gödöllői vadászaton s a rendkívül vadús területen a különféle vadak ezreit hozták terítékre.

Utóbbi időben azonban már ezek is megszűntek. Királyunk, habár udvari orvosa szerint, a gödöllői klímának őszi időnyben való élvezete előnyös volna is az egészségére, koránál fogva az utazgatás terhét és a lakásváltoztatás kellemetlenségeit kerülni óhajtván, mindig ritkábban és ritkábban keresi fel kedvenc Gödöllőjét s így a mintegy 150 szobából álló kastélynak és a nagy-kiterjedésű, mintá rendben tartott vadászterületnek csak elvétve akad egy-egy látogatója.

HIREK.

Várady-Laky-féle könyv. Felkérlettünk a következő sorok közlésére: *Mindazon esendőőrök, a kik a Várady-Laky féle Noribazár—Szandásák—Plevje című műre előfizettek, azonnali fizetési kötelezettségüknek ezidőig bármily okból eleget nem tettek, felkérlettük, hogy a birtokukban levő chequelap felhasználásával az előfizetési összeget a kikötött feltételek mellett terminus szerint beküldeni sziveskedjenek.*

Adományok. A létesítendő esendőrségi internátus alapja javára újabban a következő adományok folytak be, u. m. a II. kerülettől, Vezérformakéct 5 K, a pomázi őrstől, Földvár Béla ottani lakos adománya 20 K, a szendrői őrstől, az ottani iparosifjuság által rendezett táncmulatság tisztai jövedelméből 24 K, végül (Hein György hadnagy-számvivőtől 100 K.) Ezen újabb adományokkal az alap vagyona 30,568 K 07 fillére emelkedett.

Iskolaevítés. A kormány nagy áldozatkészségével Nagyváradon épült országos esendőrséki iskola építkezése és felszerelése immár teljesen befejeztetvén, az engedélyezésének november 20-án, a honvédelmi- és belügyminiszter urak kiküldötteinek, valamint a magyar szent korona országaihoz tartozó esendőrség felügyelőjének jelenlétében utóbbi által ünnepélyesen átadott. Az iskolának díszben kivonult tanári kara és hallgatói előtt az iskola némes rendelkezését aposztrofálva, tocsmai Nagy Gábor tábornok úr, a magyar szent korona országaihoz tartozó esendőrség felügyelője, magasszárnyalású felavató beszédet mondott. A felavatott és a kultúra minden eszközével felszerelt iskolát annak ezidőszertinti parancsnoka, Kiss László alezredes vette át.

Kérelem. Butyok János, az ugoesamgyei Kisrahaszon (u. p. Veresvárt) állomásozó próbasendőőr kéri a vele 1913 szeptember havában Kassán felszerelt Gmüdt Vendel és Tóth Vendel próbasendőőröket, hogy egy fontos ügyből kifolyólag címüket közöljék vele.

Kiegészítő közlemény. Lukács Tivadár törzsőrmesternek a koronás ezüst éremkeresztel történt ünnepélyes feldíszítését felhívató, lapunk folyó évi 46. számában bemutatott csoportkép Fekete Zoltán székesfehérvári fényképész fényvirdájában készült.

KÜLÖNFÉLÉK

Új vallás. Parisból írják: Egészen új vallás templomát avatták föl a napokban Párisban. Az új vallás Belgiumban keletkezett és most már Párisban is temploma van. Az új vallás követői antoinistáknak nevezik magukat. Ennek az elnevezésnek az a magyarázata, hogy egy Antoin nevű belga számmunkást — a ki esztendővel ezelőtt meghalt — ismernek el vallásalapító prófétájuknak. Ez a munkás is ott élt Belgiumnak azon a részén, a melynek jóformán egyetlen kereseti forrása a szénbányászat. Ő is csak egyszerű munkás volt, a ki azonban egy szép napon hipnotikus erői fedeztet fel magában és csakhamar prédikálni és gyógyítani kezdett, természetesen csak ráolvasással. Noha Belgiumban roppant erős a katolicizmus, rövid idő alatt mégis több mint harmincezer ember szegődött az új próféta nyomába, a kinek az a legfőbb mondása, hogy az emberiségben most már csak a végtelenül erős hit segíthet. Az új vallás átterjedt a francia határon és csakhamar Párisban is akkora bitkóosság keletkezett, hogy templomot tudtak építeni. A templom modern stílusú épület, hasonlít a református templomokra és homlokzatán aranyos betűkkel ragyog a felirás: «Culte Antoiniste.» A francia újságok némi maliciával emlegetik, hogy a templom felavatása alkalmával lejátszódtak mindazok a csodálatos jelenségek, a melyek már a középkorban is emlékeztetéssé tettek egy-egy különösen szent pillanatot. Az új templomban is ott volt az a bizonyos jómagával tehetetlen asszony, a ki már hosszú évek óta képtelen egyetlen mozdulásra és a kit a templomba is toloszéken gurítottak el. Mire azonban Antoin a szószekeken elvégezte áhílatos ünnepi megnyitóját, a szerencsétlen beteg, tehetetlen asszony egyszerre maggyógyult és vidáman mozgatta kezét, lábát. Szóval, csoda történt. De ezen az asszonyon kívül — az utatás krónikája szerint — volt még igen sok más olyan ember is, a ki betegesen ment be az új templomba, a honnan egészségesen távozott.

A holdfény állítólagos hatásai. Ismeretes, hogy a «lunatikus» jelzővel nemcsak az alvajárókat szokás illetni, hanem olyan embereket is, a kik különcködésre, vagy szellemi abnormitásra hajlanak. A név, mely a «luna» (hold) szóból származik, mindazonáltal nem azt akarja jelenteni, hogy — mint sokan tévesen hiszik — a hold különös hatást gyakorol az emberekre s azok jellemét megváltoztatja, hanem azt a meglehetősen elterjedt babonát, hogy a holdvilág közvetlen befolyását gyakorol azok testi és szellemi egészségére, a kik gyakran és hosszabbban kiteszik magukat a holdfénynek. Azelőtt például egészen komolyan hitték olyan betegségekben, melyeket a «holdszurás» okozott, a hogy például ma is hisznek — az igaz, hogy nagyobb joggal — a napszurás okozta betegségekben. Ma is vannak emberek, a kik azt hiszik, hogy felette veszedelmes holdfénynél aludni, vagyis olyan helyzetben, hogy a hold alás utat az alvó emberre süssön. A tropikus népek némelyike ahhoz a hithez ragaszkodik, hogy a holdfényben való utlás a látóképesség rovására van és zavarokat okoz a szemben.

LEGOLCSÓBB ÉS LEGJOBB BESZERZÉSI FORRÁS.

Varrógép, kerékpár, gramofon és lemezek kedvező részletre. Haonla új felvételek. Mindenféle alkatrészek kaphatók. Nagy javítóműhely. — Zománczó és nikkelező intézet. — Árjegyzék ingyen.

KELEMEN ES TÁRSA, SZEGED.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, köztratói rissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességéből fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük emélfogva olvasóinkat, hogy leveleikkel helyeget ne kifizeljék.

F. J. Örmester. «Az engedély» című közlönyére nem közölhető, mert hiányzik belőle éppen a nyomozás érdekességét és tudatlóságát esetleg igazolóval az a körülmény, hogy a járásörmester hol, mikor, miként, esetleg kitől szerzette azokat az adatokat, a melyeknek alapján egy, addig nem is gyarmosított egyénről házkutatást rendelt el.

Szerdák. Csak akkor van igazya, ha szolgálattban szerzett sérdák miatt lett felülvizsgálva. Lásd 1871. évi II. tcz. 1. és 2. §-át.

1884. G. n. Állományparancsral less közzététel.

V. A. A kerületi parancsnokság intézkedések nem vonhatjuk hírlalat alá.

Sajó. Az osztályosságunk (hóliát varát és köcsöböt kell lá kilómétert meghaladni.

261 l. 1. A lojtyel nyugodtan fére töuetto volna. 2. Tréfás volt. 3. Baj, bég, paca = katonai reválfokezetek. 4. Sejk-ul-Islami főpap. 5. Nem tudjuk. 6. Igen.

K. J. Nyugdíjra.

Sorsjegyek nem nyertek: Podolini örs. F. Gy. Uzdi szentpéter és A. P. — F. Gy. Pénztárkban 161.60. Áru értékben 164.50.

Fr. n. 1. A keresztre nincs igénye. 2. Szolgálati ügy.

M. P. ny. Árn. Ha a végkielégítést visszafizette. 2. Az utadi óron saeglerő táblázatokból kiolvashatja. 3. Ha ilyen feltevésekkel felteszik, akkor igen.

Bakatonmentl örs. 1. Egyosorhat nem viselhet. 2. Engedély nélkül sem növelhet.

H. P. Kórhelyezni kell.

Kl. e. Holvgy. Sárkó Kégyek.

1000. Magazinnal párral és benzinnel.

Vilakozók. «Hát» magyaros kiejtés a «Hát» német szókak, azt jelenti, hogy «Hát».

249. M. n. Az illetékszabályzat rendelkezési mérvadó.

Dr. 1884. 1. Nera. 2. Azt látszik, hogy nem lehetséges.

J. P. Egy évig.

1873. Az illetőt igazolásra kell felszólítani.

P. Örmester. Ha a postamester nem állítja ki, jelentésk az a cetera annak a hatóságának, a melynek a feljelentés különben szól és a: «Hát» szakasparancsnokságunk is.

Tihany. 1 — 2. Igen. 3. Az eset részleteitől függ.

K. 6. mes. er. A a két ezütparancsnokságtól függ, hogy az engedik, illetőleg átvezetik?

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Kineveztetik:

1913 december hó 1-ével:

Kneusel-Herdlicska Arnold, a nagyváradi országos esendőriskolához tanári minőségben tartósan vezényelt VIII. számú esendőrkerületbeli főhadnagy, ezen vezénylés beszüntetése mellett; ugyanazon esendőrkerület nagyváradi szakaszának parancsnokává.

Felmentetik:

1913 december hó 1-ével:

Baitz Jenő, VIII. számú esendőrkerületbeli hadnagy, a nagyváradi szakasparancsnokság vezetésé alól és tanári minőségben tartósan vezényeltetik a nagyváradi országos esendőriskolához.

Adományoztatott.

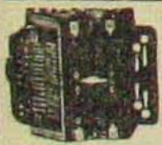
1913 november hó 22-ével:

a III. osztályú tisztá katonai szolgálati jel: utótrjai Lőmca Ignác szőzadesznak, a IV. számú esendőrkerület állományában.

Áthelyeztetett:

1913 december hó 1-ével:

Szalai János, az országos m. kir. esendőriskolához tartósan vezényelt m. kir. VIII. számú esendőrkerületbeli járásörmester, járásparancsnoki minőségben a m. kir. VI. számú esendőrkerületbe: Sárvárra.

Villamos és gőzörre berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hangszert szállítani, mint **REMENYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszertész-jeje. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedő, gordonka, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb. míg **Reményi** legjobban képes árjegyeket át nem olvasni, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** külön költségvetés díjlanul. Kivétel a világ minden részébe országos és külsőben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszertől külön-külön árjegyeket kerendő

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselők kölcsönök törlesztéere.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénnyársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153 44. szám. —

Alaptőke 1.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyek részletre és készpénzre való eladása.

Felgyadunk befutókat takarékpénztári könyvekre. 1 Oly lakbérlettel után, melyeket hat hónap felmondási idő leközése mellett helyeznek el intézetünknel, 4% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamattaló levonásával). 2 Olytek rék-heteli után, melynek a betevő az 1. pontban felte: — me zési időt ki nem kóli. 5 1/2% (öt és fél) betéti kamat — fizetünk. (A tőkekamattaló levonással).

Előleget nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidék: inte zetek részvényekre.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezeség me. ett vagy jel zélogos biztosíték ellenében, jó anyos kamattal, mellett. Igen mérecaelt költségek felszámításával.

Vesszünk és e adunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Idéiglenes nyugállományba helyezettek:

1913 december hó 1-ével:

Fajt Jakab, VIII. számú esendőrkerületbeli járásör-
mester, a megajtott felülvizsgálat alapján, mint «rokk-
kant, mindennemű népfőlkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Hajduböszörmény.

Ferényi György, VI. számú esendőrkerületbeli járásör-
mester, a megajtott felülvizsgálat alapján, mint «rokkant,
népfőlkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Siktós.

Marián Miklós, IV. számú esendőrkerületbeli járásör-
mester, a megajtott felülvizsgálat alapján, mint «rokkant,
mindennemű népfőlkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Szinna (Zemplén m.).

Okirattal megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter ar által:

Csiki I. Antal, m. kir. I. számú esendőrkerületbeli
járásörmester, kitűnő szolgálatairól; továbbá

A m. kir. IV. számú esendőrkerületi parancsnokság
által:

Simon József esendőr ez. őrmester.

Azari Sándor,

Lantos János és

Kóta Károly esendőrök, árvízveszély alkalmánál szá-
mos ember megmentése körül teljesített önfeláldozó szol-
gálataikért.

A m. kir. V. számú esendőrkerületi parancsnokság
által:

Lezsák István esendőr ez. őrmester, a császár-herce-
gcsinai helyjérendő vasút építése alkalmánál a vasút-
építést megakadályozni szándékozó környékbeli lakosság
lecsillapítása s így a fegyverbeszállat kikérülése körül
tapasztott higgadt, bátor és tapintatos eljárásáért.

Tudli János őrsvezető ez. őrmester, egy tüzeset al-
kalmánál a tűzoltás, de különösen a vagyonmentés kör-
ül tanúsított gyors, bátor és erélyes ténylekedéséért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. V. számú esendőrkerületi parancsnokság
által:

Zemanik Imre esendőr és Kapri Rezső próbásendőr,
mert egy tüzeset alkalmánál a tűzoltás és vagyonmentés
terén nagy buzgalommal közreműködtek és őrsparancs-
nokukat hathatósan tanogatták.

Előléptettek:

1913 november hó 1-ével:

Őrmesterekké:

a m. kir. II. számú esendőrkerület állományában:

Haszler Ernő, Czindel Szilveszter és Páska Adam;

a m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:

Szabó Gábor I., Gulumb József és Bürger Mátyás;

a m. kir. VI. számú esendőrkerület állományában:

Makaró Pál, Bakonyi András, Horváth László I., Nagy
Vencel és Balizs József őrsvezető ez. őrmesterek;
őrsvezető ez. őrmesterekké:

a m. kir. II. számú esendőrkerület állományában:

Balk Gábor, Kasza János, Medve József, Böllöni Jó-
zsef, Körösi János, Mészáros Mihály I. és Gyurics
István;

a m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:

Konyári Márton, Bata Béni, Főrész Károly és Heged-
űs János;

a m. kir. VI. számú esendőrkerület állományában:

Bogár Ferencz, Tólos József, Horváth Sándor, Hen-
ger István, Gerencsér Ferencz, Demetrovics István és
Szabó István I.; végül

a m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában:

Dém János, Vesza János, Berez Mihály, Vesza Jó-
zsef, Pelles János, Főrök József, Lukács Gyula, Poszt-
májer György, Dohor Pál és Szabó Sándor esendőr ez.
őrmesterek.

Katonai szolgálati jellel elláttattak:

Az I. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel el-
láttattak:

a m. kir. VI. számú esendőrkerület állományában:

Varga István I. járásörmester, 1913 november 7-én;

a m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában:

Frank Mór törzsörmester, 1913 október 26-án.

A II. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel el-
láttattak:

a m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:

Gütes László esendőr ez. őrmester, 1913 október 26-án;

a m. kir. VI. számú esendőrkerület állományában:

Szabó György II. esendőr, 1913 október 1-én, Szabó
Ferencz III., 1913 november 8-án, Bodás Lajos esendőr,
1913 november 13-án, Deutsch József esendőr, 1913
november 23-án és Pöldskei József őrsvezető ez. őrmes-
ter, 1913 november 24-én;

a m. kir. VII. számú esendőrkerület állományában:

Mózes Albert őrsvezető ez. őrmester, 1913 október
18-án, Deák János őrsvezető ez. őrmester és Izsák Já-
nos esendőr, 1913 október 28-án és Boldor Sándor
őrsvezető ez. őrmester, 1913 november 10-án; végül

a m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában:

Kiss István esendőr ez. őrmester, 1913 október 1-én,
Buzsá Ferencz őrsvezető ez. őrmester, 1913 okt. 19-én
és Riger Lajos esendőr ez. őrmester, 1913 okt. 22-án.

Járóvezetői jelvényvel elláttattak:

A m. kir. II. számú esendőrkerület állományában:

Molnár József, Lajos Dénes, Fűrágó Sándor, Lantos
Bafuel, Polonyi Imre, Molnár Sándor, Mike József, Battyó
Lukács, Ferencz Boldizsar, Gáspár Pál, Vida Fehér,
Mészáros Mihály II., Somogyi M. Átyás, Hatházi Ferencz,
Bogyó Péter, Klucsik Márton, Kisfugedi János, Molnár
Ferencz II., Kráncz Pál, Gyollai István, Tormai Mihály,

Papp Lajos I., Bölkei János, Nagy István II., Horváth József III., Miklós János, Komlusi Dusan, Bakos Sándor, Illés István, Szalam Mihály és Mátyás János esendőrök

a m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:

Mudris János, Berkó Florian, Hanum Frigyes, Németh István II., Admnik József, Szücs László, Vágó Gáspár, Jung István, Varga György, Tóbi Ferencz, Benedek Mihály, Küplár János, Szelei Pál és Gual István esendőrök;

a m. kir. VI. számú esendőrkerület állományában:

Bugyi István, Horváth József, Krohner Ferencz, Pados Antal József, Póth János IV., Varga Ágoston, Horváth János III., Csontos János, Szabó János, Buzsá Gyula, Santa Bálint, Pócsa József, Dorogi Mihály, Vucskics István, Somogyi József, Szabó Ferencz III., Dömsz József, Páti József és Botas György esendőrök; végül

a m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában:

Májerszki Gyula, Sági László, Vrabel Henrik, Mitka János, Kiss Antal, Ludmány Imre és G. Biró István esendőrök.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:

Hutvagner János őrsvezető ez. őrmester 3 drb., Szabó Sándor őrmester és Németh József esendőr 2—2 drb.; további

a m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában:

Pintér András és Szilágyi József esendőr ez. őrmesterek és Viznyiczki Mihály esendőr 3—3 drb., Szakál Károly őrsvezető ez. őrmester, Biró Imre, Popovics Antal esendőr ez. őrmesterek és Albucz Péter esendőr 2—2 drb. 10—10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

SZANTÓ JÓZSEF

kerékpár, gramofon SZEGEDEN, a városi gépek áruháza. rosi bérpalotában.

a esendőr-tisztlet 10 év óta az egész országból vásárol nálam. 10,000 elismerő-levél, teljes közölgéskönyv: Elvem: Nem öcsözökkel versenyzni, hanem kitűnő árul az állítani. : : Egyedül képviselőtelmi Eredeti Paté től a kék kék beosztógép és lemezel : :

HELIOAL, PREMIER, POSTELON, BRITANIA és hegyi kerékpárakból, kerékpár szerelőnk és gumitűzőnk, esendőségű varrógép, rekből, arctal vasszék művelőnk. Lemoz vásárlókat készséggel kintlők. Képes nagy újjegyzék és kettő-jegyzék álltalan : : :

Eredeti gramofon-tűs gép és angyalos lemezek. Pontos cizmet körek, mert több hasonnovil egyen van Szegeden.

Csendőrségi kalapborítók á 1 kor. 60 fill. Iróasztalra dobozok á 6 kor. Iróasztalra rekesz-fedőlapok 60 és 80 fillér.

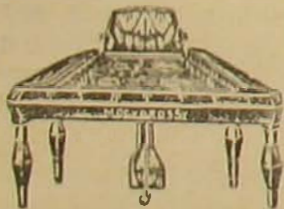
Mindeszeket előírásszerinti méretek szerint és előírásnak megfelelő kék próseit papírossal bevonta — azelőtt könyvek, melyek hivatalból barmenve küldöttek esimamra danytan-

oak hármasra küldöm vissza is — legjobban én szápon bokóitlenek, továbbá mindenféle könyvkötő munkát és bármily alakú dobozokat is külön méretek szerint előírt jó és szép kivitelben, olcsó árakon ajánl:

Makó Károly könyvkötő és dobozgyártó, Brassó. 40 K-án fölül megrendelések portómentesek.

Czimbalom

Legújabb szabott, acélszerkezettel, részletek is. Esendős, üszó hangú gramofon (beszélőgép) 25 korona 8 fillér. — Hozzát: Fedák Sári, Király, Rózsa, Berzei, Bonci, Garas-tól legcsibbb lemezek 2 K 50 f.

Hegedük világgható mesternek hű utózatul.

Fuvolák, tárogatók, csellók, harmonikák stb. Hurók. Javítás műterem stb.

Mogyorossy Gyula

Lár. szab. bungszergyár, Bpest, VII., Raktározó-út 71.

Számos kiüntetés a jó munkáért. Árlegyzék ingyen.

FOGAK

A kinek műfogra, foghasárra, vagy fogtömésre van szüksége, az forduljon bizalommal lenti című fogmütermembe, mely 10 éves tevékenységével jó hírnevet szerzett és a közönséggel a legelőnyösebb, a Patenti azájpallás nélküli fogsorok és egyes fogak. Osapos fogak. 22 kar. aranykoronák. Foghasás tájdonmentesen 2 K. Fogtömés arany, platina, ezüst és ezementol 4 K-tól. Fogtisztítás hófehérre 2 K. Az általam készített fogak azonnal meggyógyulnak, ráadásul kitűnően alkalmasak. Szagot nem kapnak. Fizetési irásbeli jótállás.

A t. esendőrségnek külön megállapított rendkívül olcsó árak! Telefon: József 41—10.

FENYVESI JENŐ

ÁLL. VIZSGAZOTT FOGTECHNIKUS FOGTECHNIKAI MÜTERME Budapest, VII., Thököly-út 22. I. em.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Gyár-u. 26. sz. (Gyár-utca és Horn Ede-utca sarkán.)

Szíves tudomásul, hogy üzlethelyiségünket, 1913. évi november hó 1-én VI. ker., Gyár-utca 26. szám alá (Gyár-utca és Horn Ede-utca sarkán) helyeztük át.

Szíves tudomásul, hogy 1914. évre szóló, közkedveltségnek orvendó előjegyzési naptárunkat rendelésüknek álltalanul küldjük meg, a rendelések beérkezése sorrendjében.

Könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. esendőrségi hivatalos nyomtatványok és felszerelési cikkek legnagyobb raktára.